

Gia van den Akker (Foto: Marion Körner)

Een danskunst op eigen benen

TEKST: PETRA ESSINK

Gia van den Akker (49) is een van de eurtimisten die in de jaren negentig een eigen koers gingen varen met meer ruimte voor individuele beleving en aansluiting bij de hedendaagse kunst. Een benadering die binnen de eurtimiewereld aanvankelijk op verzet stuitte. De liefde bracht haar naar Italië, waar ze sinds 2007 woont en werkt. In haar eurtimiestudio La Fabbrica - vroeger een oud fabriekje in machineonderdelen in een klein Noord-Italiaans dorp - bereidt ze haar voorstellingen voor. Ze geeft er eurtimiecursussen en regisseert voorstellingen van jonge eurtimisten. Daarnaast helpt ze sinds kort, als coach, diezelfde jonge mensen op weg in hun beginnende zelfstandige ondernemerschap.

Gia is een paar weken in Nederland. Een mooie kans voor een interview. Ze geniet van het grote, lichte en vooral hoge Utrechtse Grand Café waar we hebben afgesproken.

Gia heeft opvallend glanzende donkerbruine ogen. Die geven haar lange gestalte een sprankelende uitstraling. Het is haar niet aan te zien dat ze tegen de vijftig loopt. Zou dat door de jarenlange beoefening van euritmie komen? is een vraag waar ik mezelf op betrap.

Eerste stapjes euritmie

Als geboren Brabantse ging Gia als kind naar een dorps-schooltje in de buurt van Breda. Na haar eindexamen aan het gymnasium in Breda vond ze het moeilijk een vervolgopleiding te kiezen. “Ik had zoveel interesses, ik speelde viool en trombone, ik had iets met taal en toen al interesse in filosofie. Ik droomde van iets waarin dat alles samen zou komen”, vertelt Gia. “Op een dag kreeg ik een boekje over hbo-opleidingen in handen, waarin iets stond over euritmie. Ik wist het toen eigenlijk meteen: dit is het! Begin twintig was ik toen ik me aanmeldde op de Eurimieacademie in Den Haag.

“Euritmie was voor mij een openbaring. Als je euritmie doet krijg je het gevoel, soms pas na verloop van tijd, dat er met de oefeningen iets universeels door je heen stroomt. Dat je je als het ware, door op die bepaalde manier te bewegen, met een andere dimensie kan verbinden en je jezelf op die manier dus in een grotere samenhang plaatst. Ik vind dat nog steeds bijzonder om te merken.

“Op de opleiding werd ik veelzijdig gevormd, zowel in het bewegen als door de antroposofische achtergronden die werden gedoceerd. Na mijn afstuderen werkte ik eerst in het Nederlands Euritmie Ensemble, onder leiding van Warner Barfod. Ik gaf toen ook een jaar les op de Geert Groote School in Amsterdam. Later was ik veertien jaar euritmiedocente op Euritmieacademie Helicon. Eind jaren tachtig deed ik een jaar mee in de performancegroep van Else Klink in Stuttgart. Zij werkte veel intuïtiever dan Barfod. Daar heb ik enorm veel van geleerd. Else Klink moedigde me aan mijn eigen weg te gaan in de kunst. Een hoogtepunt uit die tijd was voor mij ons optreden in 1992 in Kassel bij de Documenta IX, een grote internationale ‘happening’ van hedendaagse kunst. We hadden een eigen voorstelling gemaakt met de naam *Tierkreis*, op muziek van Stockhausen. Samen hadden we een choreografie ontwikkeld voor de performance waarin we, gekleed in broekpakken, optraden met een toneelspeler. Het was pure euritmie, maar het zag er anders en nieuw uit. We werden de avantgarde van de euritmie genoemd. Geweldig vond ik dat.

Universeel of persoonlijk?

“Ik ben als euritmiste lange tijd zoekende geweest. Euritmie in antroposofische instellingen had voor mij vaak iets

benauwends. Tijdens het vierde jaar van mijn opleiding deed ik een stage in een buurthuis, waar niemand iets van euritmie wist alhoewel de academie om de hoek stond. Daar voelde ik me vrij om het sprankelende dat euritmie in zich heeft op mijn manier door te geven. Het kan toch niet zijn dat deze fantastische bewegingskunst slechts is voorbehouden aan een select clubje, dacht ik vaak bij mezelf.

“Ik vond en vind nog steeds dat euritmie meer verbinding moet maken met de wereld, dat is altijd mijn drijfveer geweest. Gaandeweg merkte ik dat ik dat alleen kon als ik zelf eerst die verbinding gelegd had. Ik kon bijvoorbeeld pas echt bij een begrafenis euritmie doen, nadat ik zelf het sterven van mijn ouders had meegemaakt. Dat werd door veel mensen in die tijd anders gezien. Ze vonden iets al snel te persoonlijk en dus te subjectief.

“Vroeger werd er van je verwacht dat je alleen de intenties en gevoelens van de taal en de muziek bestudeerde. Je eigen verbinding ermee werd niet besproken. Daardoor ontstond een situatie waarin euritmisten zelf vaak onvoldoende voelden waar het over ging met als gevolg dat het publiek klaagde niet geraakt te worden. Je keek heel analytisch naar een gedicht: welke klanken zitten erin en welke ritmes? Wat dat gedicht met jou te maken had, was niet van belang. Het gevolg van die manier van werken was dat veel euritmie er in die tijd vaak hetzelfde uitzag. Van de nieuwe vormen van euritmie, waarin dat persoonlijke wel naar buiten kwam, werd gezegd dat er te veel ego inzat, terwijl voor mij dat persoonlijke de euritmie juist veel geloofwaardiger maakte.

“Doordat ik mijn gevoelens liet zien, merkte ik dat het publiek zich veel meer met een voorstelling kon verbinden. Om iets over te kunnen brengen moet je als kunstenaar eerst zelf vreugde en pijn hebben ervaren. Als je het goed doet kun je dan een evenwicht tussen het zogenaamd objectieve en subjectieve creëren. Door je eigen levenservaringen om te zetten in kunst, stulp je iets van binnen om naar buiten.

Foto: Marion Körner

Foto: Helmut Hergarten.

Ik kan mijn eigen leven toch niet buiten spel laten?
“Het klinkt misschien vreemd, maar het was een strijd in die tijd. Gelukkig is er daarna echt iets veranderd. Biografische motieven mogen nu, natuurlijk wel in een vorm die voor iedereen invoelbaar is. Vanaf 2000 gingen steeds meer euritmisten soloprojecten doen. Er werd meer aandacht besteed aan de kostuums, en er werden dramaturgen en regisseurs van buitenaf aangetrokken. Zij hebben eurythmie als kunstvorm geprofessionaliseerd.

Eigen weg

“Het is prachtig om zelfstandig euritmist te zijn”, zegt Gia van den Akker vol overtuiging. “Maar ondernemen is een vaardigheid waar op de euritmieacademie helaas nog weinig aan gedaan wordt. Afgestudeerde euritmisten die verder in de kunst willen of alleen met volwassenen willen werken blijken moeilijk in hun eigen levensonderhoud te kunnen voorzien. Veel podiumeuritmisten kiezen een ander beroep om hun brood mee te verdienen en doen de eurythmie erbij. Dat vind ik jammer, want je hebt zoveel te bieden als euritmist. “Ik wil beginnende euritmisten graag helpen op eigen benen te gaan staan, daarom ben ik ook coach geworden. We bespreken hoe je je publiciteit en contacten het beste kan verzorgen, hoe je de fondswerving kunt aanpakken en hoe je je financiële zaken regelt. Maar ik leer ze vooral dat ze interesse moeten krijgen in hun doelgroep en die taal moeten spreken. Daarnaast vertel ik dat ze geduld moeten hebben en door moeten zetten en hun idealen moeten blijven vasthouden. “Als zelfstandig euritmist ben je vooral aan het pionieren en kijken wat mogelijk is. In Italië hou ik het heel simpel. Ik geef les op het dorpsschooltje, soms gewoon met muziek uit een cd-recorder. Dat vind ik heerlijk om te doen. Ik maak de lessen voor de volwassenen toegankelijk door beelden uit het alledaagse leven te gebruiken. Ik begin altijd helemaal *down to earth* en kijk dan hoe ik naar boven kan klimmen. In het dorp zie ik soms van die bejaarde vrouwtjes urenlang voor het raam zitten. Wat zou ik die graag eens uitnodigen voor een cursus eurythmie!” 🌸

Meer informatie over optredens en cursussen van Gia van den Akker zijn te vinden op: www.giavandenakker.com

Op 15 december 1911 werd de eurythmie geboren uit een inspirerend gesprek tussen de moeder van Clara Smit en Rudolf Steiner.

Stichting Artemis IAO nodigt u uit voor een GALAfeest ter ere van het 100-jarig bestaan van de eurythmie, op zondag 11 december in Theater Diligentia te Den Haag: een historische plek.

Eurythmiefeest

Het Eurythmiefeest is een spetterende voorstelling van jonge talenten in de eurythmie. Zij worden vergezeld door euritmisten die hun sporen verdiend hebben.

Doelstelling van Stichting Artemis IAO is jong eurythmisch toptalent de kans te geven zich te presenteren. Martje Brandsma en Gia van den Akker hebben het Eurythmiefeest inhoudelijk vormgegeven als drieluik: ‘aarde, adem, geest’, vrij geïnspireerd op de drie bewegingsbronnen van de eurythmie.

tijd: 20.15 uur. locatie: Theater Diligentia, Lange Voorhout 5, Den Haag. toegangsprijs: 35 Euro; studenten 20 Euro.

jonge euritmisten: Christine Jäger, Djenna Storm, Elisa Martinuzzi, Franziska Knetsch, Lorian Favro, Martje Brandsma, Michaela Beckman, Mirjam de Gooier, Rafael Reno en Shino Saegusa.
ervaren euritmisten: Bart Jeroen Kool, Edwige Pottier, Geesiena Stradmeijer, Gia van den Akker, Helga Daniël, Magali Müller Peddinghaus en Matthias Hink.

licht: Collin Withaar. kostuums: Elise Hageman. pr: Marien Faasse; artistieke leiding: Martje Brandsma en Gia van den Akker. zakelijke leiding: Stichting Artemis IAO; initiatief: Faridah Zwanikken.

U kunt kaarten bestellen via www.diligentia-pepijn.nl of 070-3610540.